

Ο Νόμος στην Παλαιά Διαθήκη

[Ορθοδοξία](#) / [Ερμηνεία Αγίας Γραφής](#)

[Θεόδωρος Ρόκας, Θεολόγος - Υποψήφιος Διδάκτωρ Ερμηνευτικής Θεολογίας](#)

Η σημερινή ευαγγελική περικοπή που αναφέρεται στην παραβολή του Τελώνου και του Φαρισαίου, δίνει το έναυσμα για να ξεκινήσει η περίοδος του Τριωδίου, δηλ. μια περίοδος που αφενός διαιρείται σε τρία τμήματα: α) από την Κυριακή του Τελώνου και του Φαρισαίου μέχρι και την Κυριακή της Τυρινής, όπου η κατάλυση εις πάντα εναλλάσσεται με μερική η καθολική νηστεία (κατάλυση εις πάντα την πρώτη εβδομάδα - λευκή νηστεία δηλ. μη κρεοφαγία την τελευταία), β) η περίοδος της Μεγάλης Τεσσαρακοστής (πλήρης νηστεία) και γ) το αποκορύφωμα της περιόδου δηλ. τη Μεγάλη Εβδομάδα, που αποσκοπεί στο Πάθος και την Ανάσταση του Θεανθρώπου Χριστού, αφετέρου αποτελεί αφορμή για εσωστρέφεια και αναζήτηση της αποστολής του κάθε ανθρώπου όχι μόνο ως μεμονωμένου προσώπου αλλά κυρίως ως μέρος και μέλος ενός συνόλου, μιας κοινωνίας, ως προσώπου που καλείται να συνυπάρχει με τον πλησίον του, συνύπαρξη η οποία ανοίγει στο δρόμο προς το Θεό και τον Παράδεισο.

Πηγή: <http://www.porphyrios.gr/>

Η ευαγγελική περικοπή αναφέρει πως: «Ἄνθρωποι δύο ανέβησαν εἰς τὸ ἱερόν προσεύξασθαι, ὁ εἰς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος σταθεῖς πρὸς εαυτὸν ταῦτα προσήυχετο· ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμί ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἀδικοὶ, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης· νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι» (Λουκ. 18,10-12). Ὁ Τελώνης τῆς παραβολῆς νήστευε (Λευ 28,29), δὲν μοίχευε (Εξ. 20,13), δὲν ἐπιθυμοῦσε ὅσα ἀνήκουν στὸν πλησίον του (Εξ. 20,17) καὶ ἀπέδιδε τὴ δεκάτη (Δευτ. 14,22-29• Δευτ. 26,12-19). Ἐπραττε δηλ. ὅσα ὀρίζε ὁ νόμος τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Ὁ Νόμος κατὰ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη δὲν ἀποτελοῦσε προῖόν σκέψης τοῦ ἰδίου τοῦ Μωυσέως, τοῦ προσώπου δηλ. ποῦ παρέλαβε τὸ Νόμο στὸ ὄρος Σινά, ἢ κάποιας δικῆς του ἢ κάποιοῦ ἄλλου ἐκθεσης ἰδεῶν, ἀλλὰ ἦταν θεόσταλτος. Ἀποτελοῦσε δηλ. ὁ Νόμος ἀποκάλυψη τῆς ἀγιότητος τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀμαρτωλότητος τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐπεσήμανε τὴν ἀνάγκη τῆς ἀνθρώπινης φύσεως γιὰ σωτηρία καὶ λύτρωση. Ἡ ἀποκάλυψη τοῦ Νόμου εἶναι ἀποκάλυψη κανόνων συμπεριφορᾶς γιὰ τὸν ἄνθρωπο, με τὰ ὁποῖα ὁ ἄνθρωπος αποκτᾶ «φανερὰ ρήματα τοῦ νόμου», κατὰ τὰ λεγόμενα τοῦ Δευτερονομίου, (Δευτ. 29,28) ποῦ πρέπει νὰ ἐφαρμόζει. Λόγω τῆς

θεϊκής καταγωγής που έλκει ο Νόμος.

Σκοπός του νόμου ήταν, αφενός να καταλάβουν οι άνθρωποι την αμαρτωλότητά τους, αφετέρου να αναζητήσουν τη σωτηρία τους από αλλού, συγκεκριμένα από τον αναμενόμενο Μεσσία και Σωτήρα του κόσμου, για τον οποίο η πρώτη νύξη γίνεται στο Πρωτευαγγέλιο στο 3ο κεφάλαιο του βιβλίου της Γενέσεως όπου ο θεός εκδιώκει τους Πρωτοπλάστους από τον Παράδεισο και τους υποσχέθηκε ότι ο απόγονος από το σπέρμα της γυναίκας θα συντρίψει την κεφαλή του αρχεκάκου εχθρού (Γεν. 3,15).

Ο νόμος αυτός καθαυτός δεν θα μπορούσε να επιφέρει τη λύτρωση στους ανθρώπους, διότι οι άνθρωποι θα γίνονταν συνεχώς παραβάτες, θα τους δημιουργούσε αίσθημα ενοχής και κατόπιν επιτακτική ανάγκη για συμμόρφωση προς τις διατάξεις του.

Όπως πληροφορεί ο απόστολος Παύλος στην προς Ρωμαίους επιστολή του η σωτηρία δεν είναι αποτέλεσμα του νόμου αλλά της χάριτος του Θεού και η σωτηρία παρέχεται μόνο από τη χάρη του Σωτήρα Χριστού (Ρωμ. 3,21-31), γύρω από τον οποίο περιστρέφεται ολόκληρη η Παλαιά και η Καινή Διαθήκη σύμφωνα με τα λεγόμενα του ιερού Χρυσοστόμου, ο οποίος ρητά αναφέρει πως: *«δυο αδελφαί και δύο διαθήκαι και δυο παιδίσκαι, τον ένα Δεσπότη δορυφορούσι»* (Ι. Χρυσόστομος P. G. 50,796).

Τη χάρη και τη λύτρωση που θεωρούσε ο Φαρισαίος ότι θα του επέφερε η τήρηση του νόμου δεν δόθηκε σε αυτόν, αλλά στον *«αμαρτωλό»* και *«κατακριτέο»* από τον Φαρισαίο, Τελώνη {*«ουκ ειμί ως οὗτος ο Τελώνης»* (Λουκ. 18,11)}, ,διότι ο Τελώνης όπως αναφέρει η συνέχεια της ευαγγελικής περικοπής: *«μακρόθεν εστώς ουκ ήθελεν ουδέ τους οφθαλμούς εις τον ουρανόν επάραι, αλλ' έτυπτεν εις το στήθος αυτού λέγων· ο Θεός, ιλάσθητί μοι τω αμαρτωλώ»* (Λουκ. 18,13), και στο τέλος δικαιώθηκε ενώπιον του μόνου αληθινού Θεού λαμβάνοντας χάρη από Αυτόν, τον μόνο και απόλυτο Κριτή του σύμπαντος κόσμου και η χάρη αυτή οφείλεται όχι στην τήρηση του νόμου, αλλά στην επίγνωση της αμαρτωλότητας που περιήλθε ο Τελώνης και την ταπείνωσή του μπροστά στο Θεό, από τον οποίο ζήτησε να λάβει και να δεχτεί το έλεός Του λέγοντας: *«ο Θεός, ιλάσθητί μοι τω αμαρτωλώ»* (Λουκ. 18,13).

<http://bit.ly/1edmbWV>